

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากอดีตจนถึงปัจจุบันการพาณิชย์นาวีเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของโลกให้ขยายตัวและเติบโตอย่างต่อเนื่อง เพราะการขนส่งสินค้าโดยส่วนใหญ่เป็นการขนส่งทางทะเลถึงร้อยละ 90 ของปริมาณการขนส่งทั้งหมด สำหรับประเทศไทยก็เช่นกัน กล่าวคือ ประเทศไทยพัฒนาประเทศโดยอาศัยการค้าระหว่างประเทศมาโดยตลอด มีการนำเข้าและส่งออกสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและการขนส่งสินค้าทั้งขาเข้าและขาออกของไทยเป็นการขนส่งทางทะเลเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการขนส่งสินค้าทางทะเลจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าในตลาดโลก ดังนั้นรัฐบาลชุดปัจจุบันของพันตำรวจโท ดอกเตอร์ทักษิณ ชินวัตร ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงมีนโยบายส่งเสริม กิจกรรมพาณิชย์นาวีเพื่อรองรับการขยายตัวในด้านการขนส่งของประเทศทั้งปัจจุบันและอนาคตให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้วางนโยบายไว้ตั้งแต่ได้จัดตั้งคณะรัฐบาลครั้งแรกที่ผ่านมา จนมาถึงการจัดตั้งคณะรัฐบาลในชุดปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมกองเรือพาณิชย์ไทยให้มีบทบาทสำคัญในการขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ เพื่อเพิ่มสัดส่วนการส่งออกสินค้าออกไปสู่ตลาดต่างประเทศให้มีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการสร้างอำนาจต่อรองกับผู้ประกอบการขนส่งต่างประเทศได้ ซึ่งการส่งเสริมและพัฒนากิจการพาณิชย์นาวีดังกล่าวจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับความต้องการที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของกองเรือพาณิชย์ไทย ซึ่งบุคลากรที่ทำงานบนเรือหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า คนประจำเรือโดยเฉพาะตำแหน่งที่เป็นระดับนายประจำเรือ (Officer) ในประเทศไทย หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตนักเดินเรือระดับนายประจำเรือคือ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี กระทรวงคมนาคม เริ่มผลิตนักเรียนเดินเรือพาณิชย์รุ่นแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 แบ่งหลักสูตรออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายเดินเรือ และฝ่ายช่างกลเรือ โดยใช้ระยะเวลาการศึกษาทั้งสิ้น 5 ปี แต่ปัจจุบันพบว่าปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

นอกจากปัญหาการผลิตนักเดินเรือไม่เพียงพอแล้ว ยังมีปัญหาอันเกิดจากปัจจัยการเลือกประกอบอาชีพของคนไทยที่ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักและไม่ให้ความสนใจในการประกอบวิชาชีพนี้เท่าที่ควร เพราะอาชีพนักเดินเรือจะต้องปฏิบัติงานบนเรือที่มีการเดินทางอยู่ตลอดเวลาต้องอยู่ห่างไกลสังคมและครอบครัว รวมทั้งต้องเผชิญกับความเสี่ยงภัย ในระหว่างการเดินทางกลางทะเลอีกด้วย ความอดทน ความแข็งแกร่ง และความมีระเบียบวินัยถือเป็นสิ่งสำคัญของผู้ที่สนใจจะประกอบอาชีพนี้ และมักพบอยู่เสมอว่าช่วงชีวิตการทำงานบนเรือของคนประจำเรือไทย มักจะสั้นมากเพียงระยะเวลา 3 ถึง 10 ปี

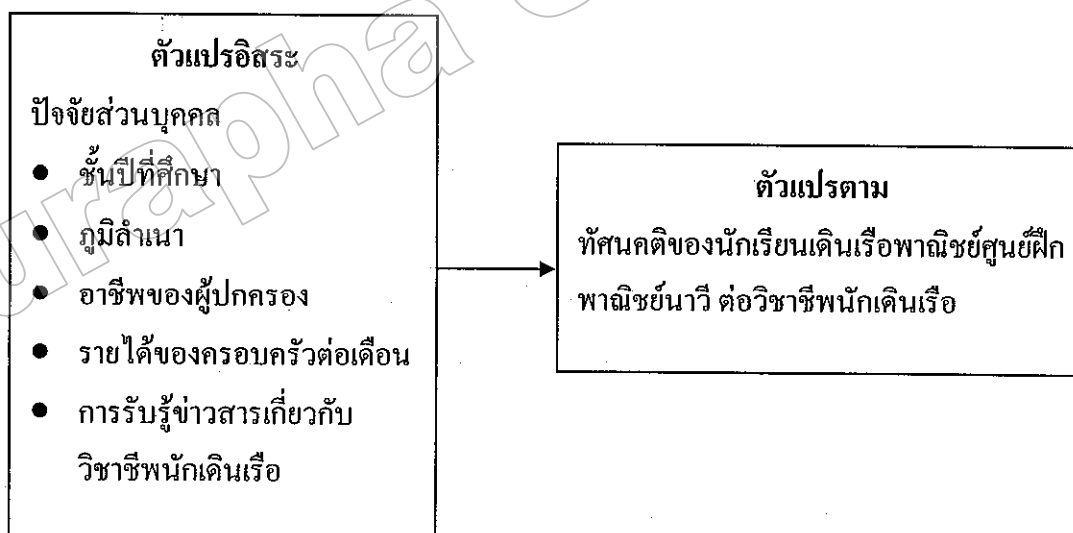
เท่านั้นและหากมีการชักจูงบุคลากรเหล่านี้ไปปฏิบัติงานบนบกมักจะพบว่าการปรับเปลี่ยนงานในอัตราที่สูงและรวดเร็วมาก

จากปัจจัยความนิยมในการเลือกประกอบอาชีพของคนไทย และลักษณะการทำงานของ นักเดินเรือหรือคนประจำเรือ ซึ่งขัดกับวิถีชีวิตและค่านิยมของคนไทย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัย ถึงทัศนคติของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ว่ามีทัศนคติอย่างไรต่อวิชาชีพนักเดินเรือ และมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทัศนคติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ โดยทางเรือ และเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีการขยายตัว และเติบโตเช่นเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ที่มีต่อวิชาชีพ นักเดินเรือ
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัวต่อเดือน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวิชาชีพนักเดินเรือ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติ ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ต่อวิชาชีพนักเดินเรือ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ที่ชั้นปีการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพ
นักเดินเรือแตกต่างกัน
2. นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพ
นักเดินเรือแตกต่างกัน
3. นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีทัศนคติ
ต่อวิชาชีพนักเดินเรือแตกต่างกัน
4. นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ที่ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีทัศนคติ
ต่อวิชาชีพนักเดินเรือแตกต่างกัน
5. นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวิชาชีพนักเดินเรือ
ต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพนักเดินเรือแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนเดินเรือพาณิชย์นาวี ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี
กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กระทรวงคมนาคม ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 528 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือก
กลุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่นักเรียนเดินเรือพาณิชย์นาวี ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี
ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 120 คน

ตัวแปรที่วิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.1 ชั้นปีที่ศึกษา

1.1.1.1 ชั้นปีที่ 1

1.1.1.2 ชั้นปีที่ 2

1.1.1.3 ชั้นปีที่ 3

1.1.1.4 ชั้นปีที่ 4

1.1.2 ภูมิลำเนา

1.1.2.1 ภาคเหนือ

1.1.2.2 ภาคกลาง

1.1.2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1.2.4 ภาคใต้

1.1.3 อาชีพของผู้ปกครอง

1.1.3.1 รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

1.1.3.2 เกษตรกร

1.1.3.3 ธุรกิจส่วนตัว

1.1.3.4 พนักงานบริษัท

1.1.3.5 อื่น ๆ

1.1.4 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

1.1.4.1 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

1.1.4.2 รายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท

1.1.4.3 รายได้ระหว่าง 10,000 – 15,000 บาท

1.1.4.4 รายได้มากกว่า 15,000 บาท

1.1.5 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวิชาชีพนักเดินเรือ

1.1.5.1 จากการรับรู้ด้วยตนเอง โดย

1.1.5.1.1 โทรทัศน์

1.1.5.1.2 หนังสือพิมพ์

1.1.5.1.3 อินเทอร์เน็ต

1.1.5.2 จากการรับรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น

1.1.5.3 อื่น ๆ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ทักษะคิดของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์

ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ต่อวิชาชีพนักเดินเรือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลให้กับรัฐบาล ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้พิจารณาเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนนโยบายและการวางแผน เพื่อให้เกิด ทักษะคิด ในทางบวกต่ออาชีพนักเดินเรือ อันจะเป็นผลให้มีผู้ที่สนใจเข้ารับการศึกษ และประกอบอาชีพนี้ มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานด้านพาณิชย์นาวีอย่างเพียงพอต่อไป

โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะได้เป็นทางเลือกในการคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้ามาทำงานในบริษัทเดินเรือ เพื่อ
จะได้ส่งเสริมพัฒนาของเรือพาณิชย์ไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมการ
ขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กระทรวงคมนาคม ในหลักสูตรนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2547

นักเดินเรือ หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพและทำหน้าที่เป็นนายประจำเรือในตำแหน่งต่าง ๆ
อยู่บนเรือเดินทะเล อีกทั้งมีความรู้ความสามารถทางด้านเดินเรือหรือทางช่างกลเรือโดยบุคคลเหล่านี้
ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมจากสถาบันทั้งในและต่างประเทศโดยมีใบประกาศนียบัตรรับรอง
ความรู้ความสามารถ (Certificate of Competency) เป็นที่รับรอง